

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 80/08-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. marca 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. J., K., t. č. vo výkone trestu B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) až d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 38/2004 a jeho rozsudkom z 11. apríla 2007 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 82/2007 a jeho uznesením z 13. septembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 17. októbra 2007 doručené podanie M. J. (ďalej len „sťažovateľ“) označené ako „*Sťažnosť Proti porušeniu základných práv a slobôd, ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich*

z medzinárodnej zmluvy Ústavy Slovenskej republiky, podanej podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky a Trestného poriadku“, ktorým namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) až d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 38/2004 a jeho rozsudkom z 11. apríla 2007 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 82/2007 a jeho uznesením z 13. septembra 2007.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 38/2004 z 11. apríla 2007 uznaný vinným zo spáchania pokusu trestného činu znásilnenia podľa § 8 ods. 1 a § 241 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „starý Trestný zákon“), trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 a 4 starého Trestného zákona a trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. d) starého Trestného zákona a bol mu za to uložený úhrnný trest odňatia slobody nepodmienečne v trvaní šiestich rokov so zaradením pre výkon trestu odňatia slobody do II. nápravno-výchovnej skupiny. Sťažovateľ bol odsúdený pre to, že hoci spáchanie prvého skutku jednoznačne popiera a odmietol k nemu aj vypovedať, vykonaným dokazovaním a uskutočneným vyšetrením DNA bolo preukázané, že došlo k pokusu trestného činu znásilnenia. Pri druhom skutku, za ktorý bol sťažovateľ odsúdený, mal súd nesporne preukázané vykonaným dokazovaním a znaleckým posudkom, že sťažovateľ poškodenú obmedzoval v osobnej slobode a svojím konaním jej privodil ťažkú ujmu na zdraví. Okresný súd konanie sťažovateľa právne kvalifikoval aj ako trestný čin vydierania, keďže mal za preukázané a doložené nahrávkou na magnetofónovej páske, že sťažovateľ nútil poškodenú násilím niečo konať a trpieť, pričom jej privodil ťažkú ujmu na zdraví. Uznesením krajského súdu č. k. 3 To 82/2007-876 z 13. septembra 2007 bolo odvolanie sťažovateľa podľa § 256 starého Trestného poriadku zamietnuté.

Sťažovateľ nesúhlasí s právoplatnými odsudzujúcimi rozhodnutiami, pretože sa necíti byť vinný, keďže sa podľa jeho tvrdení nedopustil žiadneho trestného činu. Tak krajskému súdu, ako aj okresnému súdu vytýka, že rozhodli na podklade nezákonných dôkazov a ich odôvodnenia nedávajú jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Najväčšiu nespokojnosť vyjadruje sťažovateľ s nevykonaním ním navrhovaných dôkazov okresným súdom a krajským súdom a manipulovaním s dôkazmi preukazujúcimi jeho vinu.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv podľa ústavy, listiny a práv podľa dohovoru postupom a rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 3 To 82/2007, požaduje aby dňom vydania nálezu ústavného súdu o porušení jeho práv bol prepustený na slobodu, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 3 To 82/2007-876 z 13. septembra 2007 a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 2 mil. Sk.

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

V súvislosti s odmietnutím sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd uvádza, že o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh možno preto považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Ústavný súd preto skúmal, či postupom a rozsudkom okresného súdu a krajského súdu mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených základných práv.

1. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa postupom a rozsudkom okresného súdu ústavný súd uvádza, že podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. V danom prípade je takýmto súdom v systéme všeobecného súdnictva krajský súd. Rešpektujúc subsidiárnu právomoc ústavného súdu odmietol ústavný súd túto časť sťažnosti pre nedostatok svojej právomoci.

2. V súvislosti s namietaným porušením základných práv sťažovateľa postupom a rozhodnutím krajského súdu sťažovateľ namieta najmä to, že krajský súd sa vo svojom uznesení nevysporiadal so zaistením dôkazov potrebných na trestné konanie, že neboli vykonané sťažovateľom navrhované dôkazy, že sa nevyjadril k pripomienkam sťažovateľa k uskutočňovaniu konania a hlavných pojednávaní na okresnom súde, s námietkami uplatnenými k vykonaným znaleckým dokazovaniam, so skutočnosťou, že v prípravnom konaní i v konaní pred okresným súdom došlo k porušeniu práva na obhajobu a celé

konanie bolo poznamenané priet'ahmi. Sťažovateľ sa domáhal zrušenia rozsudku okresného súdu v celom rozsahu.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti skúmal, či skutočnosti uvádzané sťažovateľom sú relevantné a spôsobilé porušiť sťažovateľom označené základné práva.

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 To 82/2007 z 13. septembra 2007 vyplynulo, že krajský súd dokazovanie vykonané pred okresným súdom zhodnotil takto:

„... krajský súd ako súd odvolací na podklade podaného odvolania po zistení, že v predmetnej veci niet zákonného dôvodu na postup podľa § 253 Tr. poriadku, preskúmal podľa § 254 ods. 1 Tr. poriadku zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadajúc pritom i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a zistil, že odvolanie obžalovaného je nedôvodné.

Okresný súd v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní správne zistil skutkový stav tak, ako ho uviedol v napadnutom rozsudku a dôkazy vyhodnotil v súlade s ustanovením § 2 ods. 6 Tr. poriadku. V odôvodnení rozsudku v súlade s ustanovením § 125 Tr. poriadku vyložil, ktoré skutočnosti a prečo vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z výsledkov vykonaného dokazovania možno vyvodiť záver, že obžalovaný spácha skutky tak, ako sú uvedené vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa. (...)

Preskúmaním spisového materiálu na vec sa vzťahujúceho krajský súd zistil, že obžalovaný je z pokusu trestného činu znásilnenia usvedčovaný predovšetkým výpoveďou poškodenej E. K., nepriamo výpoveďami svedkov J. Š., M. K. a MUDr. Š. D., ako aj ďalšími listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou vyšetrovacieho spisu (lekárska správa MUDr. Š. D. z 26. 8. 2002 - ..., zápisnica o ohliadke miesta činu - ..., výsledok kriminalisticko-expertízneho skúmania - ..., Odborné vyjadrenie kriminalisticko-expertízneho ústavu PZ SR B.-...). (...)

Z trestného činu obmedzovania osobnej slobody a vydierania je obžalovaný usvedčovaný výpoveďou poškodenej E. K., svedkov P. K., J. J., P. Š. a B. S., a listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou vyšetrovacieho spisu (ohliadka miesta činu - ..., fotodokumentácia - ..., prepis nahrávky zaistenej v motorovom vozidle obžalovaného - ...).
(...)

Na základe uvedeného výsledky vykonaného dokazovania tvoria ucelenú reťaz tak priamych, ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých možno vyvodit' záver, že obžalovaný sa dopustil konania tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozsudku súdu prvého stupňa. Taktiež pokiaľ ide o kvalifikáciu skutkov, aj krajský súd je toho názoru, že v danom prípade boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty pokusu trestného činu znásilnenia podľa § 8 ods. 1, § 241 ods. 1 Tr. zákona, trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1, ods. 4 Tr. zákona a vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinného do 1. 1. 2006.

K dôvodom odvolania obžalovaného krajský súd uvádza, že preskúmaním spisového materiálu na vec sa vzťahujúceho nezistil také pochybenie orgánov činných v trestnom konaní, ktoré by odôvodňovalo tvrdenie obžalovaného, že výrok o jeho vine sa opiera o nezákonné dôkazy. (...)

Skutočnosti nezodpovedá ani tvrdenie obžalovaného, že súd nevykonal ním navrhované dôkazy. Prvostupňový súd v súlade s ustanovením § 2 ods. 5 Tr. poriadku vykonal dokazovanie aj výsluchom svedkov navrhovaných obžalovaným. V tejto súvislosti boli na hlavnom pojednávaní vypočutí svedkovia MUDr. Š. D., S. B., M. K., P. K., P. J., M. R., J. J., Z. H. Okresný súd odmietol vykonať dokazovanie výsluchom svedkov A. Š., R. B., T., ako aj odmietol návrh obžalovaného na vypracovanie nového znaleckého posudku o duševnom stave obžalovaného. Krajský súd sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu, že výsluch obžalovaným uvádzaných svedkov, ktorí neboli prítomní pri páchaní skutkov kladúcich sa mu za vinu, po vykonaní dokazovania v rozsahu nevyhnutnom na rozhodovanie, nebol potrebný. Vo vzťahu k namietanému znaleckému posudku vypracovanému znalcom MUDr. Z. A. a MUDr. M. E. krajský súd uvádza, že nevznikli pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti týchto znalcov.

Obžalovaný ďalej namietal skutočnosť, že poškodená E. K. nebola vypočutá na hlavnom pojednávaní. Ani toto tvrdenie obžalovaného nezodpovedá skutočnosti. Poškodená

bola k obom skutkom kladúcim sa obžalovanému za vinu vypočítaná v prípravnom konaní dňa 26. 8. 2002 ... a dňa 7. 1. 2004 ..., na hlavnom pojednávaní dňa 7. 4. 2004Znalec MUDr. J. C. na hlavnom pojednávaní konanom dňa 23. 11. 2005 však neodporučil poškodenú ďalej vypočúvať, nakoľko každé pripomínanie prežitých zážitkov by vzhľadom na jej zdravotný stav viedlo k jeho zhoršeniu Vzhľadom na uvedené prvostupňový súd v súlade s ustanovením § 211 ods. 2 písm. a) Tr. poriadku zápisnicu o výpovedi poškodenej prečítal.

K námietke obžalovaného, že prvostupňový súd jeho vec neprejednal bez zbytočných prieťahov krajský súd poznamenáva, že práve obštrukciami zo strany obžalovaného sa konanie nepodarilo skončiť skôr.

Na základe uvedeného potom prvostupňový súd správne vyhodnotil dôkaznú situáciu a v tejto súvislosti ani odvolací súd nemal žiadne pochybnosti o tom, že sa skutok stal tak ako je popísané a právne kvalifikované vo výrokovej časti napadnutého rozsudku. Výrok o vine obžalovaného v napadnutom rozsudku zodpovedá stavu veci a zákonu.“

Ústavný súd považuje zdôvodnenie krajského súdu uvedené v napadnutom uznesení za dostatočné na to, aby potvrdenie rozsudku okresného súdu nemalo znaky svojvoľnosti a arbitrárnosti. Podľa názoru ústavného súdu uviedol krajský súd vo svojom odôvodnení ucelenú reťaz priamych, ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých bolo možné vyvodiť záver o správnosti rozhodnutia okresného súdu. V súlade s doterajšou judikatúrou (II. ÚS 78/05, II. ÚS 256/05) ústavný súd uvádza, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam na rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodu prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že namietaným postupom a rozhodnutím krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených ústavnoprocených pravidiel, ktoré by signalizovalo možnosť vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Z tohto dôvodu odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Ústavný

súd v nadväznosti na to, že nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzavrel, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu ostatných sťažovateľom označených základných práv, a preto sťažnosť odmietol aj vo zvyšnej časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Vzhľadom na uvedené bolo už potom bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2008